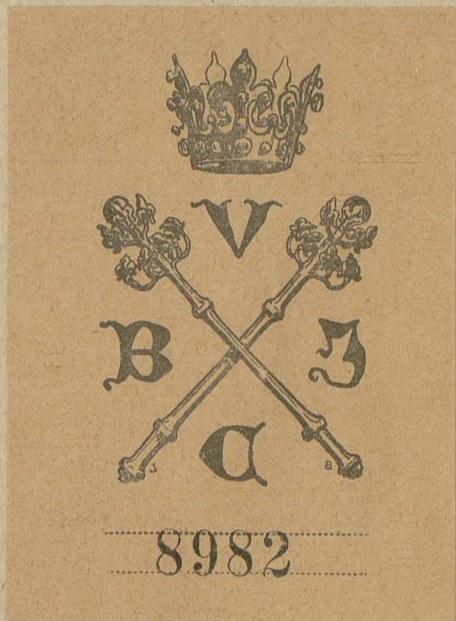

B C
C. P. BIBLIOTHECA
MUSEI HIST. NAT.
CIVICAE PRAGAE

8982

III Aug. St. Dr. P

Bandthe 12.

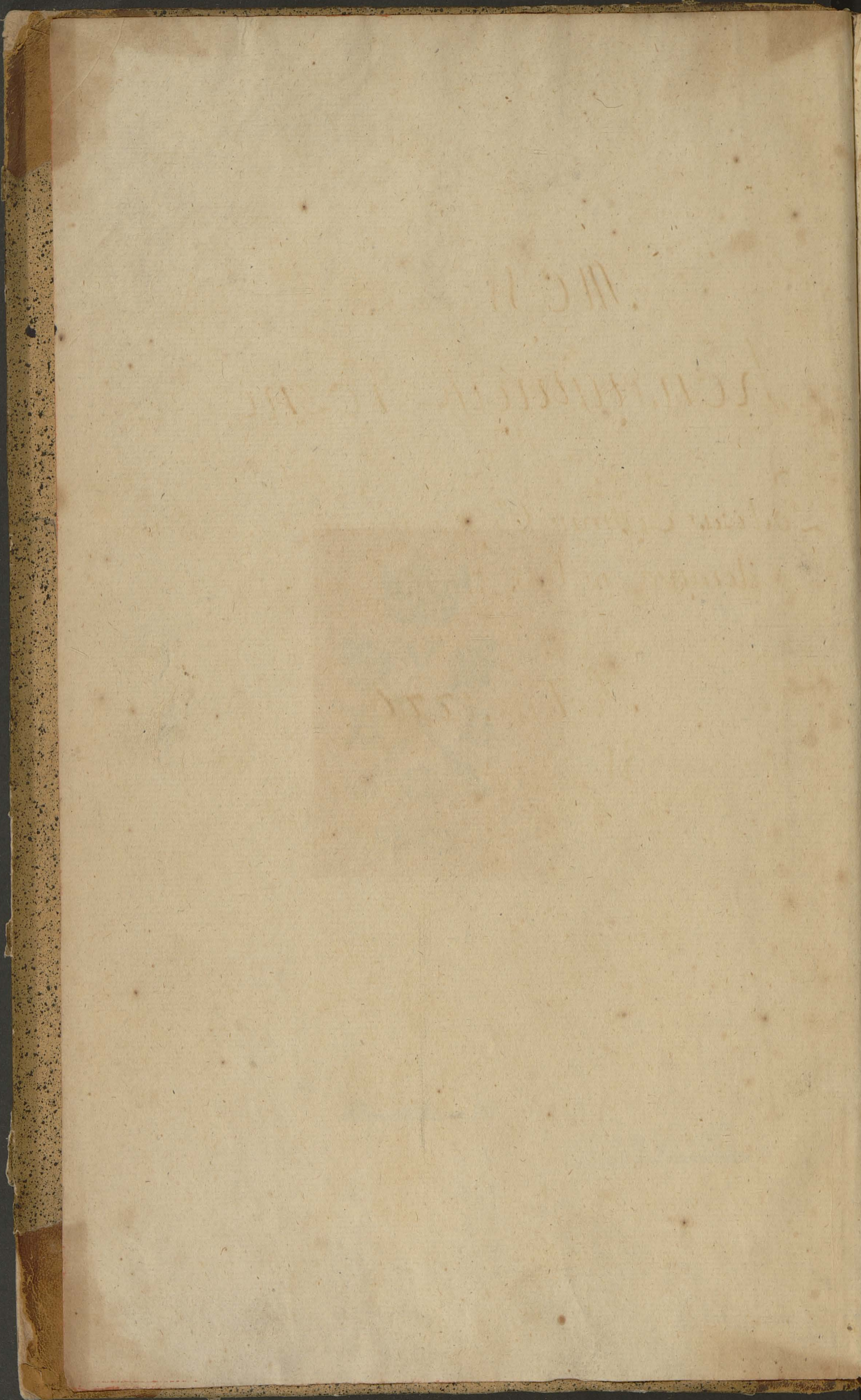
3283 Traus.

VIII. a. 32.

19.

41. 1. 118.

MOŹY
Konstytucye różne

Podczas Seymu Ordynaryjnego pod Konfe-
deracyą w Warszawie agitującego się
In Publicum

Roku 1776.
WYDANE.

M. C. H. V.

RECHENKUNDE

Polen'sche Rechenkunst
lehre in der
Rechenkunst

BIBLIOTHECA
VNIV. MAGELL.
CRACOVIENSIS.

89824

1711. 1. 1. 1.

G Ł O S
JASNIE WIELMOZNEGO
MARKOWSKIEGO
STOLNIKA MIELNICKIEGO,
POSŁA PODLASKIEGO
NA SESSYI SEYMOWEY
DNIA 7. OCTOBRA
M I A N Y.

49

Forst

KROLU NAYIASNIEYSZY PANIE MOY MIŁOSCIWY.
PRZESWIETNE RZPLITEY ZGROMADZONE STANY.

Jedną z naytrudnieyszych wnośić mi przychodzi materyą; Expens Skarbu powiększać; a nowego podatku, mocą zakazującey instrukcyi bronić. Atoli nayprzeciwnieysze rzeczy, przed mądry Majestat WASZEY KROLEWSKIEY MOSCI wniesione, powolną rozwągą Prześwietnych Stanow wsparte, łatwo pogodzone być mogą.

Byłem NAYIASNIEYSZY PANIE przeciw Nieustaiącey Radzie; na ten moment być miżę za Radą. Dobroć bowiem Rady dependuie od Radcow. Nie
trzeba

trzeba więc Jch gniewać, aby skutkow gniewu nie-
ściągnęli na zawniającą Rzeczpospolitę.

Nie czytałem w Tabelli Expens Cywilnych, Pen-
syow dla Konfyliarzow Rady, a inſze Magistratury
przyzwoitą ſą opatrzone płacą; niezgadnięta więc ieſt
Tajemnica, dla czego naywyżſza Magistratura ma być
bez penſyi? Pokazałibyśmy, że zawsze w Polſzcze *ex-
tremitates* panują, ſrzedniego w niczym nie kładąc umiar-
kowania. Seym przeſzły nadto był rozrzutny; a tera-
źnieyſzy zbyt ſkąpy. Seym przeſzły zaſługi kompono-
wał; a teraźnieyſzy y prawdziwie zaſługuiących ſię
znać nie chce. A zatym koniecznie ſtawam za Męża-
mi Rady, aby iako wyżſzością dyſtyngwuią ſię nad
inſze Magistratury, tak dwoma tyſiącami, aby brał
więcey Konfyliarz nad Skarbowego Kommiſſarza. Le-
piej NAYIASNIEYSZY PANIE, niech właſna Oyc-
czyzna płaci; bo gdyby był płacony od obcey, ży-
czliwieyby tey ſprzyiał, która mu płaci. Zawsze
czczone ſą pieniądze, a dopieroż w Warszawie. *Vita
hominis pelagus, Regina pecunia nauta eſt; navigat infe-
lix, qui caret huius ope.*

Może ſą oſwiadczenia NAYIASNIEYSZY PANIE
od ſtarających ſię o Konfyliarstwo, że darmo chcą
ſwoy Urząd ſprawować; ale y WASZA KROLE-
WSKA MOSC na to niezezwalay; bobyś ſam nie uui-
knął ſubiekcyi, y ze ſkąpych dochodow ſwoich, mu-
ſiałbyś Jm kwartalne dawać. Wſzak popſute ſakom-
ſtwem, że mamy umyſły; dobrze zaſwiadczyć mogą,
zeſzłego Seymu Delegaci. Dawno iuż nie dla Oyczy-
zny żyjemy, ale z Oyczyzny. Przytym NAYIA-
SNIEYSZY PANIE, nie trzeba tych obierać, kto-
rzy ſię zapraszają; ale tych, którzy od nas zapra-
szania ſą warci, z głoſu nieſkażytelney ſwoiey cno-
ty... Mam ieſzcze dodać, aby naſza Elekcyja, była
na wzor Solona, ſławnego Praw Stanowiciela, który
na wſzyſtkie wyſokie Magistratur *Stalla*, nie tylko ro-
zumnych, cnotliwych, ale y mądrych chciał mieć
obieranych Mężow. A zdanie Jego gruntuie, y ſtare,
lecz prawdziwe przyſłowie: że *potrzeba Prawo ſamie*,
co byłoby równym, lub gorſzym nad tłumaczenie.
A nader trzeba mężney duſzy, ktoraby ſłużąc Oyczy-
źnie bez intereſu, tą giętą żołątą ziemią pogardzała.

Czytam także między Miniſtrami układ oſobli-
wſzy, że wſzyſcy penſye brać mają, procz iednego
Xiążęcia Marſzałka Wielkiego Koronnego; y dla cze-
goż? oto, że na Seymie przeſzłym przyiąć nie chciał.
A czyliż Rzeczpoſpolita ma być inſtrumentem kary
za

za cnotę? Ten wspaniały Minister, gdy na łup Oyczyzny łakomi Kompetitorowie, własni iey Synowie zbiegli się, ani pensyi, ani daru, ani *Emphiteuzow* przyimować nie chciał; lecz teraz wychodząca *ex ha-sta potioritatis* Rzeczpospolita, y rozpatrująca się lepiej; czyliż ma odrzucać nayzasłużniejszego? Nie. W mocy iest Jego, przyjąć, lub nie; ale w mocy cnoty naszej iest, położyć Mu pensyą koniecznie. Taka waga sprawiedliwości iest naylepsza, albo wszyscy niech mają, albo żaden niech nie ma.

Jnni Ministrowie, Prawa z dawnych ustaw do pensyi nie mają, a Ten miane utracił. Bo zawsze należały *foralia* Warszawskie do Marszałkow, naymniey osmdziesiąt tysięcy czyniące. A przeto zaćmienie, co pod Jmieniem Marszałka Wielkiego Koronnego 60000. położono, (a to Officyaliści y bruki zabierają) objaśnić proszę, położeniem *distinctim* Mu pensyi. Może, nie zawsze równie wspaniały y mądry Obywatel tę Łaskę piastować będzie; Sukcesorom więc Urzędu stałaby się krzywda.

A żem powiększał ubogiej moiej Oyczyźnie expensy, radbym przeto nowym dochodow wynalazkiem nadgrodził.

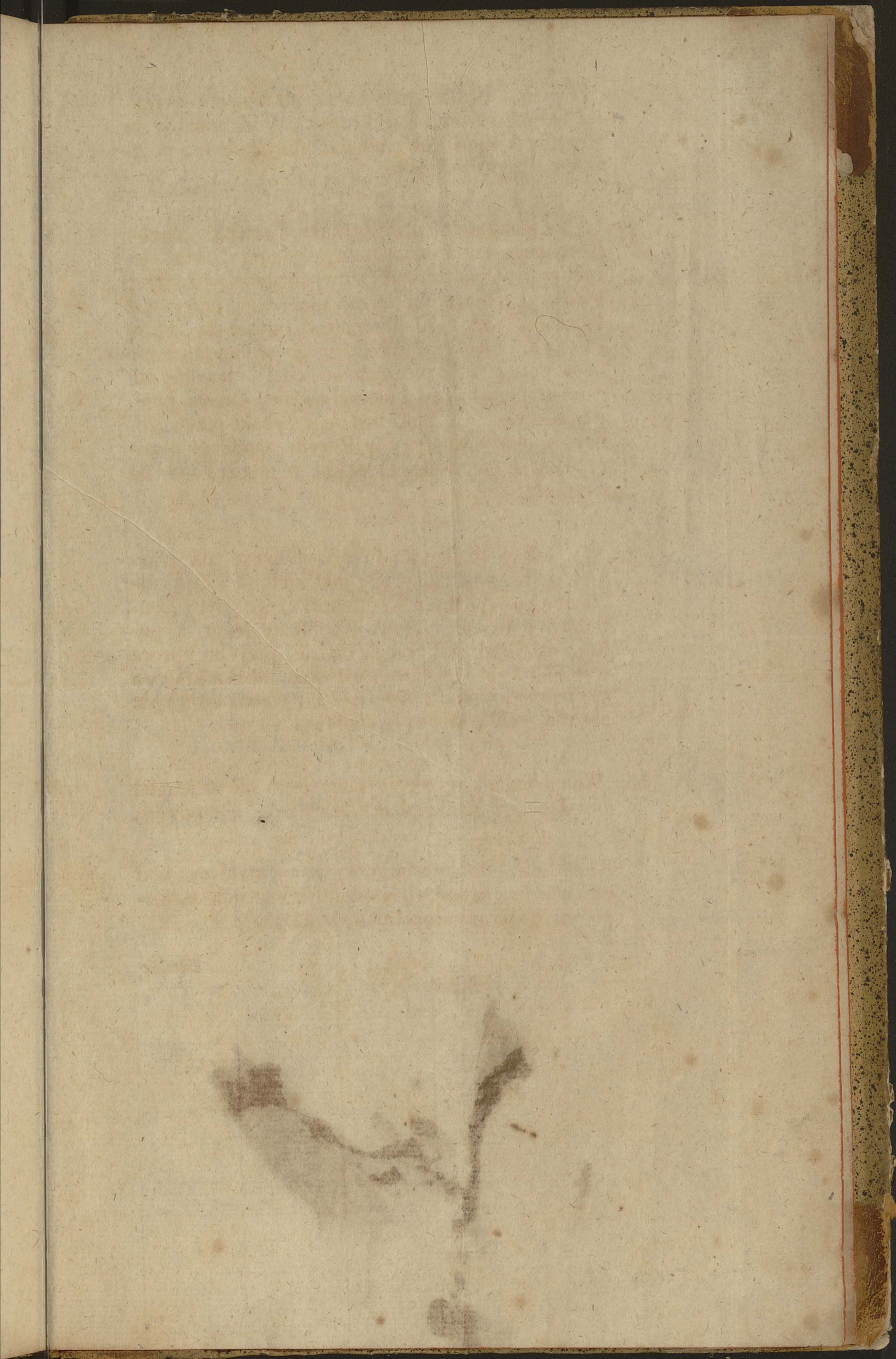
Weyrzyimy ściśle w dochody Rzeczypospolitey; Rok 1776., który w Tabelli nam iest położony, proweniencyi Skarbu nie może być dobrą informacją; bo te aż w Roku 1777. kończą się; ale niech przychody widziemy 1775. Roku, zakończone w 1776. Tam miała być nieco większa percepta; Kommissya Skarbo-wa naylepiey wiadoma zrzodła intrat, niech zainformuje nas, o tym co iest, y niech poda naylżeyszy środek, czym zastąpić to, co brakuie.

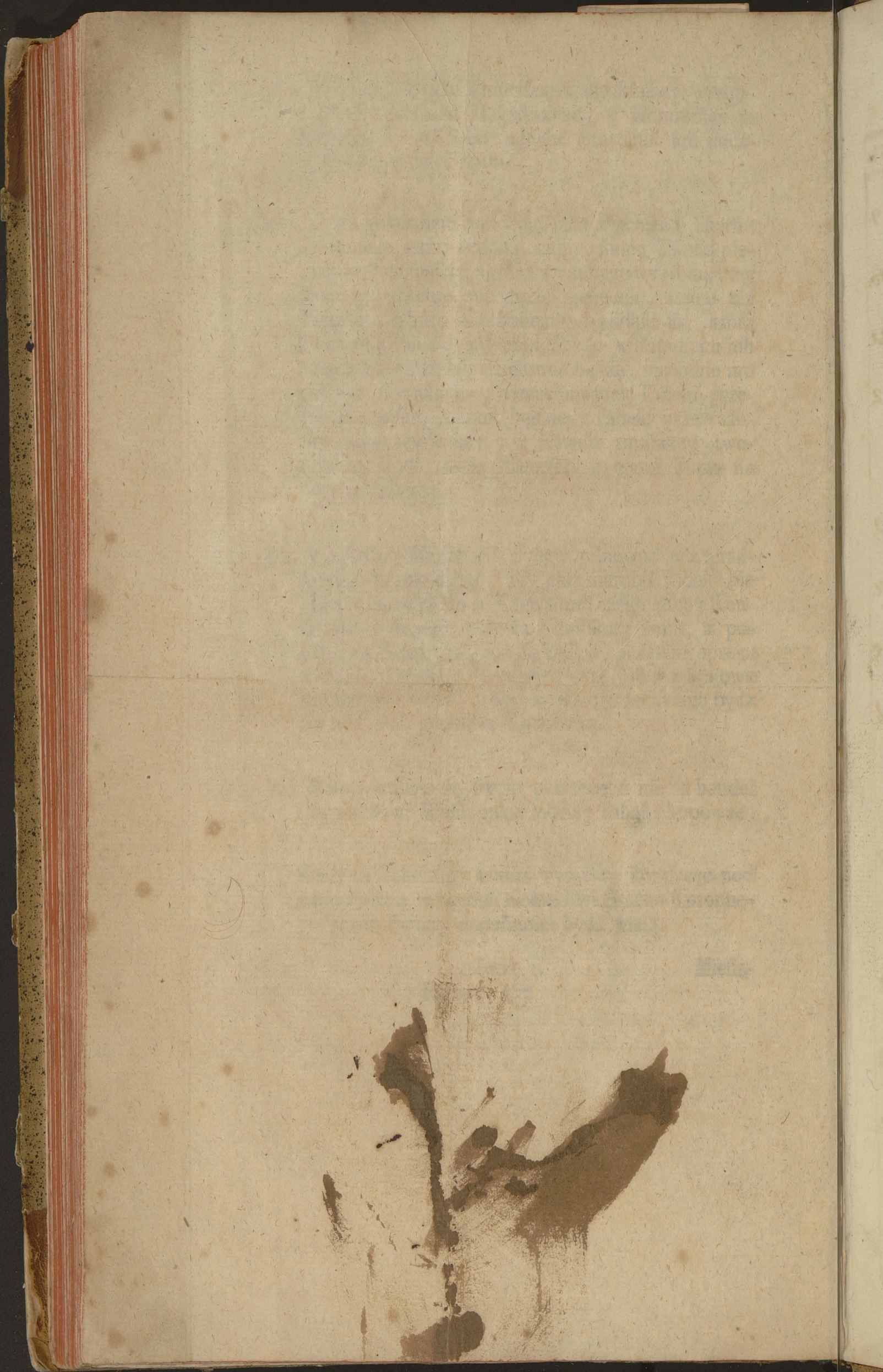
Niech dostatecznie examinowane będą licytacye Czopowych; bo słyszałem o Warszawskim, dziwne *Mysterium*. *Abjurata* na czterykroć sto tysięcy, a zarządowanie za dwakroć kilkadziesiąt. Te y tym podobne rzeczy, zkombinowawszy z potrzebą nieuchronney expensy; dopiero obaczym siła brakuie. Ale wymawiam sobie u Piszących Projekta, aby tych *Antreprenorow* nie kładli; bo słowo te, nam Polakom nieznanne; Jedni tłumaczą, że *Antreprenor* Zaymacz. Drudzy biorą z łacińskiego, że iedno, co *lycophanta*. W Prawodawstwie więc niepowinny mieć miejsca, takie słowa.

Nie mogę także zamilczeć należytey wdzięczności J. W. JMć Panu Podkomorzemu y Posłowi Płockiemu,

ekiemu, że raczył przyspieszyć wniesienie, co później
czyli prędzej wszystkich nas było myślą, aby zbior
przestępujący godziwość, przedayność Praw czyniący
w zelzłym Sejmie, y Świątnice Praw każący, był
wzięty, *per Confiscationem ad Aerarium Publicum*. Ale
czy ta kara, już porowna występku, kochającemu ho-
nor? woli poddać Narodu, a tym czasem o pod-
pitanie Proiektu proszę, *in Ordine Kommissyi y Konfi-
skaty*.

REGISTER

Konstytucyi y Mowow w tej
 Książce Inayduigcychse
 Roku 1776.
 WYDANYCH

	Folio
Akt Konfederacyi Generalney oboyyga Narodow	1.
Mowa IW ^o Mokronoskiego S. W. Korony Marszał ka Konfederacyi przy zagaieniu Seymu miana	2.
Mowa IW ^o Oginskiiego S. W. Litt. Marszałka Konfederacyi W. Litt.	3.
Nota od Departamentu Interessow Cudzo- ziemskich, do W. Graffa de Stachelberg Posta Rosyiskiego	4.
Respons na Tej Note	5.
Mowa IW ^o Rzewuskiego Hetmana Pol. Kor.	6.
----- IW Lipskiego Kawstetk Sezyy	7.
Mowa Krola Imzi	8.

REGISTR.

	Str.
Wiersze na pochwałę W ^o Mohronoskiego	9.
Mowa W ^o Kraszewskiego S. W. Korony	10.
W Ogińskiego Marszałk. K. W. Lit.	11.
Douffala Łowczego N. Lit.	12.
Moc Ratyfikacji z Dworem Rosyjskim	13.
Mowa W ^o Olizara Stelm. Korony	14.
Kosiatkowskiego	15.
Gurowskiego Marszałka N. Lit.	16.
Deputacya do examinowania Rady Nieustającej	17.
Zdanie W. Xęcia Lubomirskiego Marszałka W ^o Korony	18.
Mowa W ^o Rzewuskiego Hetmana P. Kor.	19.
Zdanie W. Branickiego Hetmana W ^o Korony	20.
Głos W ^o Nowowiejskiego Łowczy Wyszok	21.

ordynacya

REGISTR

	Folio
Ordynacya Sądów Sejmowych	22
Mowa W. Gurouskiego Kawalek Przemyski	23
..... X. Młodziejewskiego Biskupa Poznański	24
Moc Ratyfikacyi z Dworem Wiedenskim	25
Mowa W. Olizara S. N.	26
Moc Ratyfikacyi Konwencyi Granicznej z Dworem Berlińskim	27
Powinności y Władza Departamentów w Radzie Niewstaigcey	28
Zdanie W. A. Lubomirskiego Marszałka Wielki	29
Votum Jegoz	30
Mowa W. Kosciatkowskiego	31
Akt Konwencyi między N. Królem Sycyjskim y Rzplta, a między Królem Sycyjskim Pruskim dla ulozenia granic	32

REGISTR.

	Folio
Objasnienie Ustanowienia Rady Nieustajacey	33
Zdanie W ^o Oginskiiego Hetmana W ^o W ^o	34
. . . . . Branickiego Hetmana W ^o Korony	35
Mowa W ^o Markowskiiego Stalnika Mielay	36
. . . . . W ^o Arzewickiego Hetmana a D ^o Korony	37
Zdanie W ^o Chreptowicza D ^o Kam ^o W ^o	38
Mowa Króla Imji	39
Deklaracya o Komisaryach y Remisyach z przeszlego Seymu wypadtych	40
Mowa W ^o Wiszowatego	41
. . . . . Bouffata	42
Zdanie W ^o Lubomirskiego Marszala W ^o Korony	43
Projekt względem orzeczenia Sądow ^o Obywatelow ^o Rzeszowskich	44
Zmniejszenie Expensy Cywilney przez Tęczy podane	45
Mowa W ^o Gurovskiego Karzta Przem ^o	46
. . . . . Malachowskiiego W ^o Sieradz ^o	47

Itos

REGISTR.

	Folio
Głos Jona Sanguszkha Wdy Wotymy	48.
- - - W Markowskiego	49.
- - - Korzeniewskiego	50.
- - - Bukara	51.
- - - Bierzynskiego Kaszt. Zytomir	52.
- - - Zielinskiego	53.
- - - Sierakowskiego	54.
- - - Rzewuskiego H. B. K. 10 Olni	55.
- - - Jęgorz 12 Olni	56.
- - - Bierzynskiego	57.
Dochody Skarbu Koronnego	58.
Wydatki Koronne	59.
Mowa W Markowskiego	60.
Uwspieczenie Summ Ziemskich y Pójezuickich.	61. 59.
Obiasnienie Legis sumptuarie	62.
Universel der Kron-Schatz-Commission in Ansehung des Schnupf- und Rauch Taback Commission R-ptej Skarbu Koronnego - Włocław	63. 64.

1667

1667

1667

1667

1667

1667

1667

1667

1667

1667

1667

1667

Handwritten text, likely bleed-through from the reverse side.

Handwritten text, likely bleed-through from the reverse side.

Handwritten text, likely bleed-through from the reverse side.

Handwritten text, likely bleed-through from the reverse side.

Handwritten text, likely bleed-through from the reverse side.

Handwritten text, likely bleed-through from the reverse side.

Handwritten text, likely bleed-through from the reverse side.

Handwritten text, likely bleed-through from the reverse side.

Handwritten text, likely bleed-through from the reverse side.

Handwritten text, likely bleed-through from the reverse side.

Handwritten text, likely bleed-through from the reverse side.

Handwritten text, likely bleed-through from the reverse side.

Handwritten text, likely bleed-through from the reverse side.

Handwritten text, likely bleed-through from the reverse side.

Handwritten text, likely bleed-through from the reverse side.

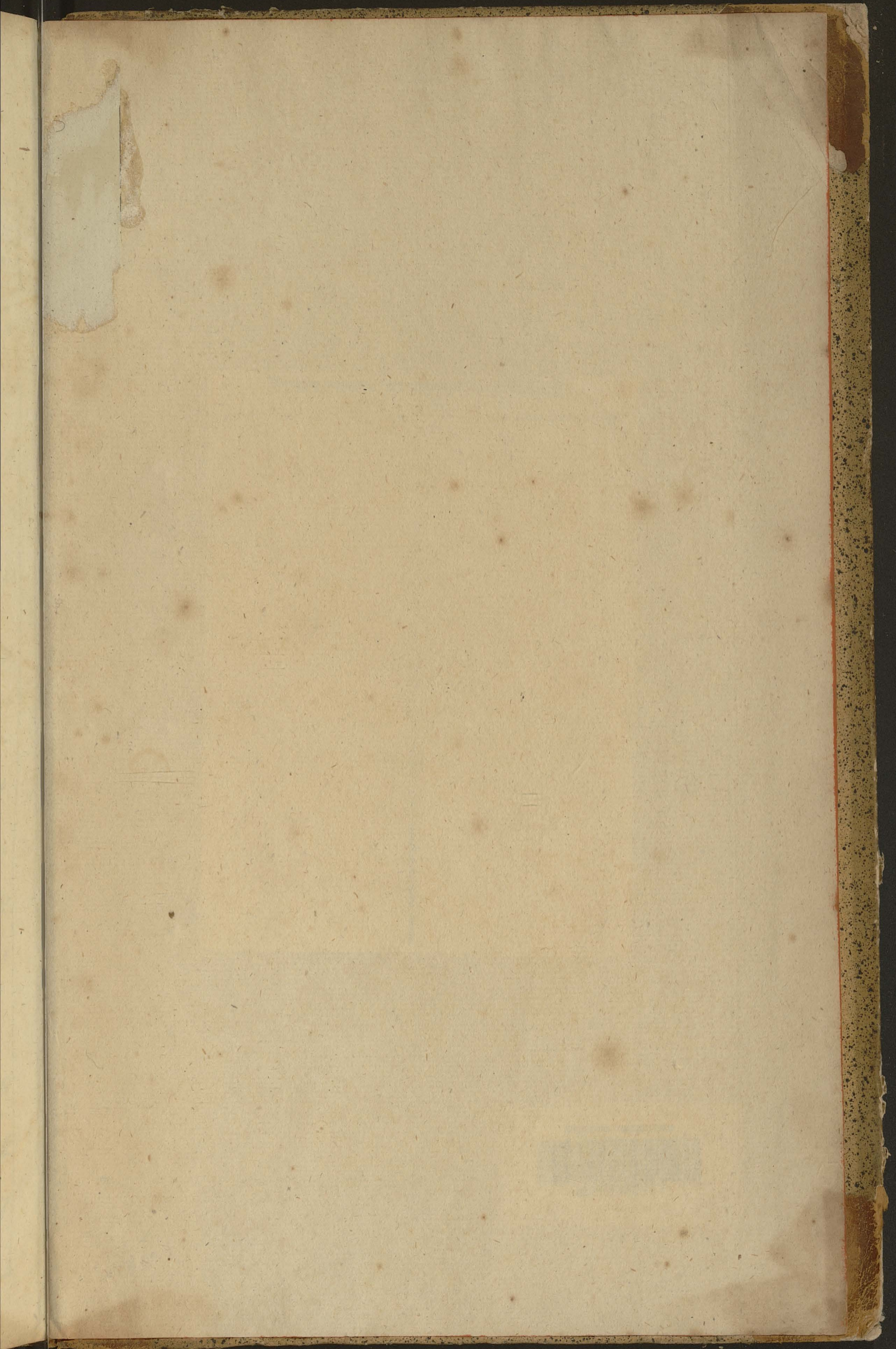
Handwritten text, likely bleed-through from the reverse side.

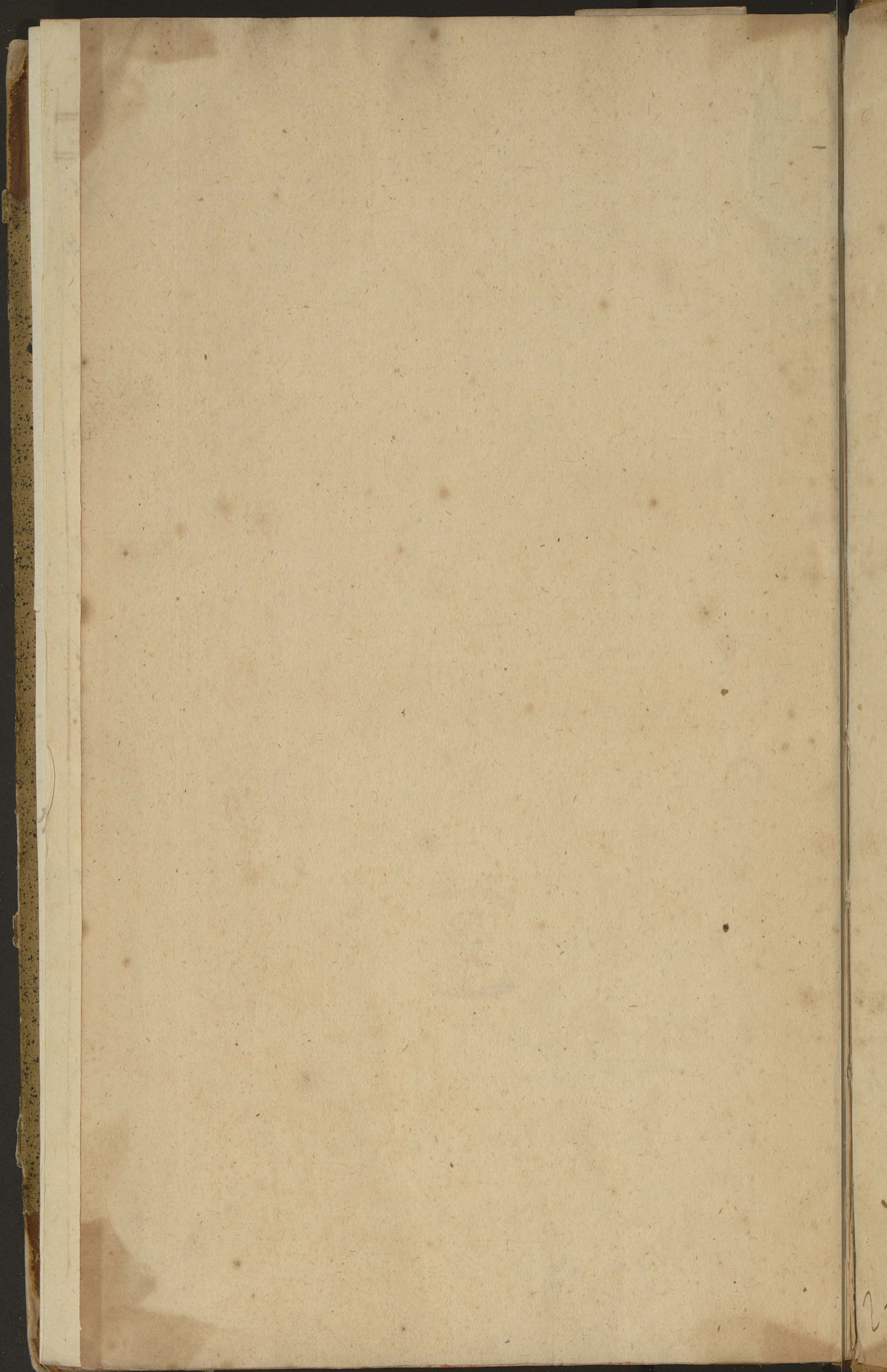
Handwritten text, likely bleed-through from the reverse side.

Handwritten text, likely bleed-through from the reverse side.

Handwritten text, likely bleed-through from the reverse side.

Termin zwrotu lub zgłoszenie prolongaty.

--	--

Biblioteka Jagiellońska

stdr0022117

2-166.

